

beroepsonderwijs bedrijfsleven

Arbeidsmarktverkenning Betonstaalverwerking
in opdracht van het
Meld- en expertisepunt specialistisch vakmanschap (SBB)

14 januari 2018
Kees Hagens
Sigrid Koopman

Dit rapport is opgesteld in opdracht van SBB door Rijnland Advies.

Nadere informatie is verkrijgbaar bij Kees Hagens, 06 250 80 270 k.hagens@rijnlandadvies.nl.

www.rijnlandadvies.nl

Postbus 35
7030 AA Wehl

Inhoudsopgave

	pagina
Samenvatting	1
Conclusies	2
1. Inleiding	3
1.1 Doel van het onderzoek	3
1.2 Onderzoeksmethode en respons	3
1.3 Dit rapport	3
2. Profiel van de bedrijven	4
2.1 Marktsegment	4
2.2 Omzet	4
3. Werkgelegenheid nu en in de toekomst	5
3.1 Werkgelegenheid volgens het CBS	5
3.2 Werkzame personen en aard van het dienstverband	5
3.2.1 Medewerkers met een dienstverband bij het bedrijf	5
3.2.2 ZZP-ers	6
3.2.3 Flexibele arbeidskrachten	7
3.3 Verwachtingen rond de werkgelegenheid	8
4. De behoefte aan een MBO-opleiding	10
4.1 Behoefte aan een specifieke opleiding Betonstaalverwerking	10
4.2 De beschikbaarheid van BBL-leerwerkplekken in de bedrijven	10
4.3 Perceptie over centraliseren van de opleiding	11
5. Het opleidingsbeleid in de bedrijven	12
6. Overige toekomstverwachtingen	15
6.1 Ontwikkeling van de omzet	15
6.2 Zorgen	15
Bijlage 1. Schematisch overzicht van CBS-gegevens over de beroepsgroep "Betonreparateurs en betonstaalverwerkers"	17

Samenvatting

De statistische betrouwbaarheid

In dit onderzoek zijn data verzameld via een telefonische enquête, een online enquête en via deskresearch. De respons op de enquêtes bedroeg 19 ingevulde vragenlijsten en levert een maximale onnauwkeurigheidsmarge op van 17%. Dit kan worden gezien als een beperkte statistische betrouwbaarheid. De resultaten dienen daarom te worden gezien als indicatief.

De bedrijven

Het grootste deel van de onderzoekspopulatie bestaat uit wapenings- of prefabcentrales en vlechtbedrijven. De bedrijven zijn over het algemeen klein of middelgroot. Bedrijven met meer dan 100 werknemers komen niet of nauwelijks voor.

Het werkgelegenheidsperspectief

Door de beperkte respons kan op basis van dit onderzoek de totale werkgelegenheid moeilijk worden geschat, maar op basis van CBS-gegevens kan de werkgelegenheid worden geraamd op 3.000 tot 6.000 personen.

De arbeidscapaciteit van de bedrijven (in fte's) zit voor iets meer dan de helft in de niveau 2 functies Betonstaalvlechter en Betonstaallasser. De functies op niveau 3, Allround betonstaalverwerker bouwplaats en prefabricage herbergen ongeveer een derde van de arbeidscapaciteit.

De bedrijven gebruiken naast deze mensen, die een dienstverband bij het bedrijf hebben, ook nog forse aantallen ZZP-ers (gemiddeld 9 per bedrijf) en flexibele arbeidskrachten (gemiddeld 11 per bedrijf). Deze worden met name ingehuurd voor de functies Betonvlechter en Allround betonstaalverwerker bouwplaats.

De helft van de bedrijven verwacht voor 2018 een groei van de werkgelegenheid, met name in de functies op niveau 2 (Betonstaalvlechter en Betonstaallasser), en in mindere mate ook op niveau 3 (Allround betonstaalverwerker bouwplaats en prefabricage). Voor de komende twee jaar verwacht een meerderheid van de bedrijven een groei van de omzet.

De behoefte aan MBO-opleidingen

De bedrijven vinden het nodig dat er (weer) MBO-opleidingen Betonstaalverwerking komen. Driekwart van de bedrijven vindt dit nodig. Eveneens een meerderheid (63%) zou leerlingen van zo'n opleiding een BBL-leerwerkplek bieden. Ruim de helft van de bedrijven die zeker of misschien leerlingen willen van zo'n opleiding, wil dit ook als die opleiding slechts op één centrale locatie in het land te volgen is.

Het opleidingsbeleid van de bedrijven

De bedrijven zorgen ervoor dat hun personeel de vereiste vakdiploma's heeft, al lijkt dit niet te gelden voor het totale personeelsbestand; 46% van de eigen medewerkers heeft een functie op niveau 2, maar gemiddeld heeft 15% van de medewerkers een vakdiploma op niveau 2. Van de medewerkers heeft 44% een functie op niveau 3, maar heeft 30% een vakdiploma op niveau 3.

De behoefte aan een modulair aanbod van bijscholing voor volwassen medewerkers is niet hoog. 16% van de bedrijven heeft hier veel behoefte aan en 37% heeft enige behoefte. Dit is relatief laag, zeker vergeleken met de grote behoefte aan een MBO-opleiding, waar 74% behoefte aan heeft. De

komst van het Procefcertificaat, dat onder andere opleidingseisen aan medewerkers stelt, is voor een derde van de bedrijven reden om medewerkers bij te scholen.

Conclusies

De werkgelegenheid in de Betonstaalverwerking zal op korte termijn (2018 en 2019) normaal gesproken op niveau blijven of groeien.

Voor de korte termijn lijkt er draagvlak te bestaan voor een MBO-opleiding Betonstaalverwerking. Indien op een centrale locatie een dergelijk opleidingspakket wordt aangeboden, mag op basis van de resultaten van het onderzoek een deelname worden verwacht van enkele tientallen leerlingen (minimaal circa 30).

Duidelijk is ook dat de bedrijven praktisch omgaan met het aanbieden van BBL-leerwerkplekken en het opleiden van zittende werknemers. Het opleiden van medewerkers zit niet in de bedrijfscultuur. Men doet dit alleen als het moet. Zolang de markt hen daartoe dwingt, zal men BBL-studenten opleiden en medewerkers scholen.

Het perspectief op werk voor deelnemers aan een eventueel te starten MBO-opleiding Betonstaalverwerking is voor de korte termijn goed. Zolang de vraag in de bouw op het huidige niveau blijft, is er een hoge werkzekerheid voor vakgeschoolde betonstaalmedewerkers. Anderzijds is ook duidelijk dat de vraag in de bouw conjunctuurgevoelig is, en dat er, mede door het ontbreken van een opleidingscultuur, niet direct uitwijkmogelijkheden zijn naar andere beroepen binnen deze bedrijven.

1. Inleiding

1.1 Doel van het onderzoek

Het Meld- en expertisepunt Specialistisch Vakmanschap heeft een arbeidsmarktverkenning laten uitvoeren, om te komen tot een goede branche- en arbeidsmarktanalyse voor de branche Betonstaalverwerking. Deze analyse dient een gedegen vertrekpunt te vormen om te komen tot een duurzaam opleidingsarrangement voor deze branche. In samenwerking met de werkgeversorganisatie, de Vereniging Wapeningsstraat Nederland (VWN) heeft men Rijnland Advies opdracht gegeven de arbeidsmarktverkenning uit te voeren.

1.2 Onderzoeksmethode en respons

Het onderzoek is uitgevoerd in een aantal stappen.

- De Vereniging Wapeningsstraat Nederland en Rijnland Advies hebben samen een vragenlijst opgesteld voor een telefonische enquête.
- Hiermee heeft Rijnland Advies een telefonische enquête uitgevoerd onder een bestand van 21 VWN-leden. Elf bedrijven hebben de telefonische enquête geheel of gedeeltelijk beantwoord.
- Vervolgens is een vragenlijst opgesteld voor een online enquête, onder een populatie die bestond uit twee groepen bedrijven; bedrijven die geen VWN-lid zijn, en een groep VWN-leden die de telefonische enquête niet hebben beantwoord, maar ook niet hebben geweigerd. Deze online enquête leverde een respons op van 8 ingevulde vragenlijsten.
- De totale respons bedraagt 19 ingevulde vragenlijsten, op een totaal van 47 benaderde bedrijven.

Statistische betrouwbaarheid van de resultaten

De behaalde respons levert een maximale onnauwkeurigheidsmarge op van 17%. Dit geldt in de gedragswetenschappen als een lage statistische betrouwbaarheid. De resultaten van dit onderzoek moeten daarom worden gezien als indicatief.

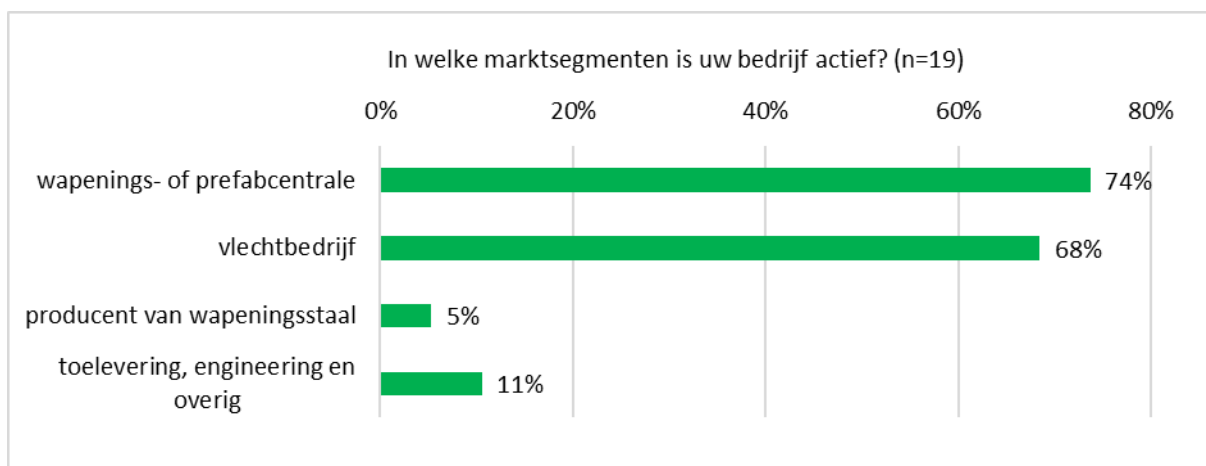
1.3 Dit rapport

Het rapport start met een samenvatting en conclusies. Hoofdstuk 2 beschrijft een aantal kenmerken van de ondervraagde bedrijven. In hoofdstuk 3 worden de onderzoeksresultaten behandeld die betrekking hebben op de werkgelegenheid, de opbouw van de werknemerspopulatie en de verwachte ontwikkeling van de werkgelegenheid in de nabije toekomst. Hoofdstuk 4 gaat in op de behoefte van de bedrijven aan een MBO-opleiding Betonstaalverwerking, de perspectieven voor het beschikbaar stellen van BBL-leerwerkplekken en de perceptie van bedrijven over het creëren van een opleiding op een centrale locatie. Hoofdstuk 5 behandelt het opleidingsbeleid in de bedrijven. Hoofdstuk 6 gaat in op de overige toekomstverwachtingen en de perceptie van de bedrijven als het gaat om knelpunten voor de toekomst.

2. Profiel van de bedrijven

2.1 Marktsegment

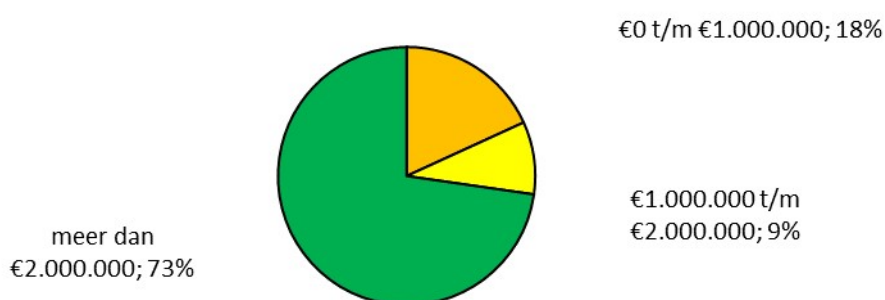
Driekwart van de bedrijven beschrijft zichzelf als een wapenings- of prefabcentrale. Tweederde noemt zichzelf (ook) een vlechtbedrijf.

2.2 Omzet

De bedrijven die meewerkten aan de telefonische enquête hebben in meerderheid (73%) een omzet boven 2 miljoen Euro per jaar. 9% van de bedrijven heeft een omzet tussen 1 miljoen en 2 miljoen Euro. Een groep van 18% heeft een omzet onder 1 miljoen Euro.

Hoeveel bedraagt de omzet van uw bedrijf? (n=11)

3. Werkgelegenheid nu en in de toekomst

3.1 Werkgelegenheid volgens het CBS

In de informatie van het CBS (een combinatie van informatie uit de Enquête Beroepsbevolking (EBB) en CBS-microbestanden) zijn de volgende gegevens te vinden over de beroepsgroep beton-reparateurs en betonstaalverwerkers".

- Het aantal werkenden in deze beroepen wordt geschat op 3.000 tot 6.000 personen.
- De werkzame personen zijn allen mannen.
- De gemiddelde leeftijd van de werkenden is 43 jaar.
- Er werken weinig mensen in deeltijd, de gemiddelde deeltijdfactor bedraagt 0,93.
- Tweederde van de werkzame personen in deze beroepen (65%) is in dienst bij een bedrijf en 35% is zelfstandige.
- De helft van de beroepsbeoefenaren heeft een MBO-diploma en een derde heeft voortgezet onderwijs als hoogst afgemaakte opleidingsniveau.
- De mediaan van het inkomen van werkenden in deze beroepen bedraagt €32.700 per jaar.
- De mediaan van het inkomen van zelfstandigen bedraagt €32.100 per jaar.
- 90% van de beroepsbeoefenaren werkt bij bedrijven tot en met 50 medewerkers.

Bijlage 1 geeft een schematisch overzicht van deze informatie.

3.2 Werkzame personen en aard van het dienstverband

De telefonische en online dataverzameling die in het kader van dit onderzoek is verricht, levert de volgende resultaten op.

3.2.1 Medewerkers met een dienstverband bij het bedrijf

De bedrijven die hebben meegewerkt aan het onderzoek hebben op het moment van onderzoek (november/december 2017) gemiddeld 23 medewerkers met een dienstverband bij het bedrijf. Bijna de helft van deze bedrijven heeft maximaal 10 personen in dienst. In het onderzoek komen geen bedrijven voor met meer dan 100 werknemers.

Aantal medewerkers met dienstverband in het bedrijf	Percentage
0-10 medewerkers	47%
11-20 medewerkers	11%
21-50 medewerkers	32%
51-100 medewerkers	11%
totaal	100% n=19

Zeven bedrijven hebben informatie gegeven over de verdeling van de werknemerspopulatie over de functiegroepen. Hieruit komt het onderstaande beeld naar voren. Het zwaartepunt in de verdeling van mensen met een dienstverband ligt met 46% bij de functies op niveau 2 (Betonstaallasser en -vlechter) en met 44% op niveau 3 (Allround betonstaalverwerker prefabricage en bouwplaats). Als we kijken naar de verdeling van het personeelsbestand in FTE ligt het zwaartepunt (58%) in de functies op niveau 2; Betonstaallasser en Betonstaalvlechter.

De verdeling van mensen met dienstverband over de functies	Verdeling in personen	Verdeling in FTE
Werkvoorbereiders/buigstaalmakers (niveau 4)	11%	12%
Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3)	17%	19%
Allround betonstaalverwerker prefabricage (niveau 3)	27%	11%
Betonstaalvlechter (niveau 2)	28%	34%
Betonstaallasser (niveau 2)	18%	24%
Totaal	100%	100%

3.2.2 ZZP-ers

Daarnaast hebben de bedrijven op het moment van onderzoek gemiddeld 9 ingehuurde ZZP-ers in het bedrijf. Het aantal ZZP-ers ligt in de meeste bedrijven onder de 10.

Aantal ingehuurde ZZP-ers in het bedrijf	Percentage FTE
0-10 ZZP-ers	81%
11-20 ZZP-ers	6%
21-50 ZZP-ers	6%
51-100 ZZP-ers	6%
totaal	100% n=19

Bedrijven huren met name ZZP-ers in voor de functies Betonstaalvlechter (niveau 2) en Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3).

De verdeling van ZZP-ers over de functies	Percentage FTE
Werkvoorbereiders/buigstaalmakers (niveau 4)	2%
Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3)	34%
Allround betonstaalverwerker prefabricage (niveau 3)	3%
Betonstaal vlechter (niveau 2)	52%
Betonstaal lasser (niveau 2)	8%
Totaal	100%

3.2.3 Flexibele arbeidskrachten

Bedrijven hebben gemiddeld 11 personen in het bedrijf met een flexibele arbeidsrelatie, dat wil zeggen uitzendkrachten, gedetacheerden en mensen die bij collega-bedrijven zijn ingeleend. In de meeste bedrijven is het aantal flexibele krachten kleiner dan 10 personen.

Aantal medewerkers in het bedrijf met flexibele arbeidsrelatie	Percentage
0-10 flexibele arbeidskrachten	88%
11-20 flexibele arbeidskrachten	0%
21-50 flexibele arbeidskrachten	6%
51-100 flexibele arbeidskrachten	0%
> 100 flexibele arbeidskrachten	6%
totaal	100% n=19

Net als de ZZP-ers worden de flexibele arbeidskrachten met name ingehuurd voor de functies Betonstaalvlechter (niveau 2) en Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3).

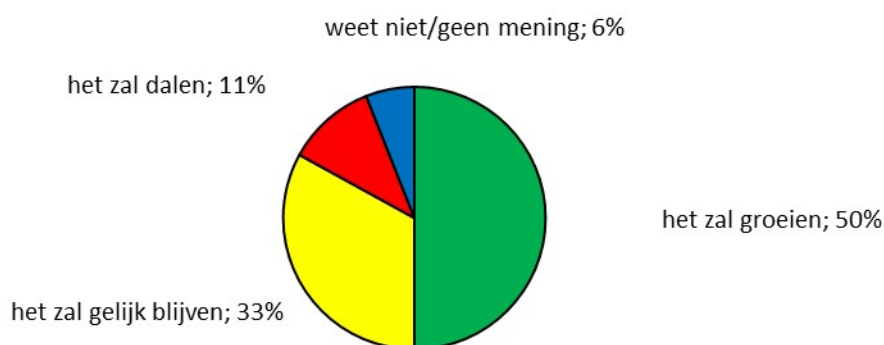
Verdeling over functies van flexibele arbeidskrachten	Percentage FTE
Werkvoorbereiders/buigstaalmakers (niveau 4)	1%
Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3)	27%
Allround betonstaalverwerker prefabricage (niveau 3)	6%
Betonstaal vlechter (niveau 2)	54%
Betonstaal lasser (niveau 2)	12%
Totaal	100%

Op verzoek van de VWN is in de telefonische enquête gevraagd bij welke bedrijven flexibele arbeidskrachten worden ingehuurd. Slechts twee bedrijven hebben deze vraag beantwoord.

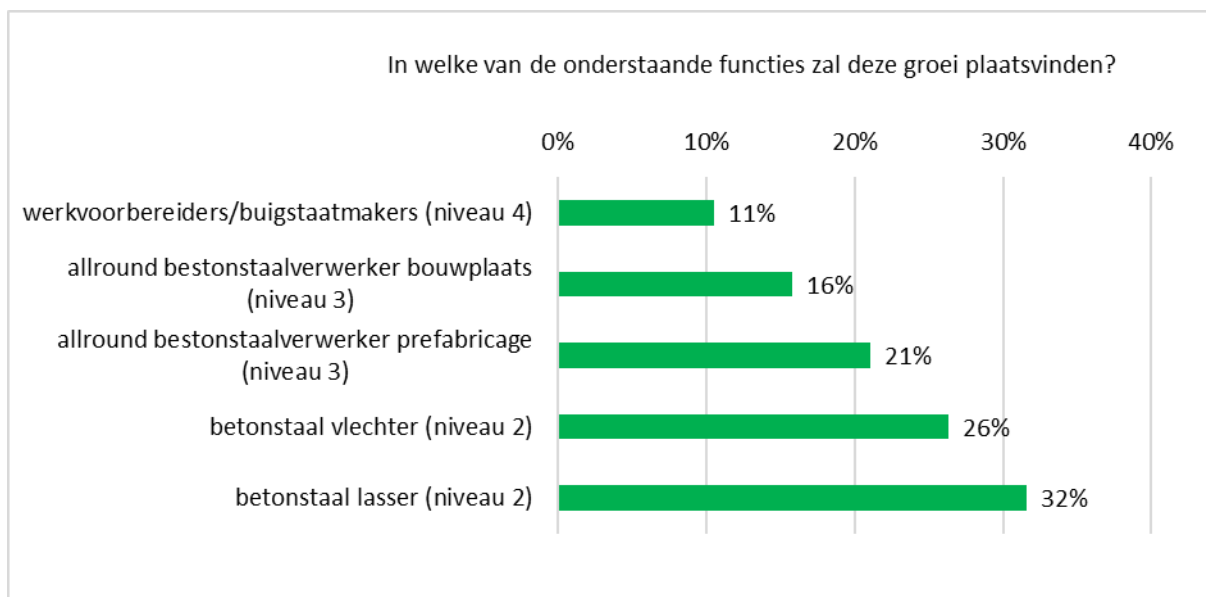
3.3 Verwachtingen rond de werkgelegenheid

De helft van de bedrijven verwacht dat het aantal medewerkers met een dienstverband in 2018 zal groeien. Een derde verwacht dat het aantal medewerkers gelijk blijft in 2018.

Verwacht u dat het aantal medewerkers met een dienstverband bij uw bedrijf die werkzaam zijn in de betonstaalverwerking in 2018 zal groeien, gelijk zal blijven of zal dalen? (n=18)

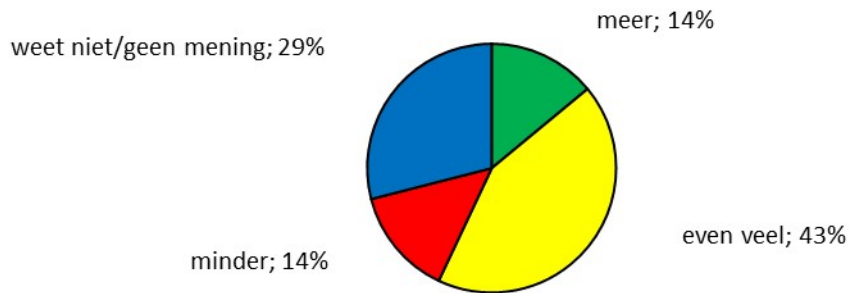

Bedrijven die een werkgelegenheidsgroei verwachtten, verwachtten een groei in alle betonstaal verwerkende functies. In de functies op niveau 2 verwachtten meer bedrijven groei dan in de functies op niveau 3 en niveau 4.

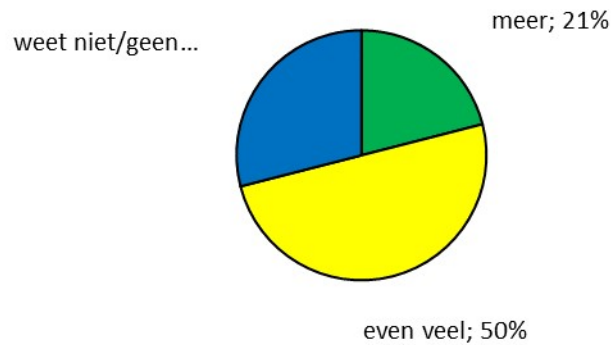
Eén op de zeven bedrijven (14%) verwacht in 2018 meer ZZP-ers te gaan gebruiken. Eveneens 14% verwacht minder ZZP-ers te gaan gebruiken. Een substantieel deel van de bedrijven (43%) verwacht in 2018 evenveel ZZP-ers te zullen gebruiken.

Verwacht u dat u in 2018 meer of minder ZZP-ers gaat gebruiken? (n=14)

De helft van de bedrijven verwacht in 2018 evenveel flexibele krachten te zullen gebruiken als in 2017. Een vijfde (21%) verwacht meer flexibele arbeidskrachten te gaan gebruiken.

Verwacht u dat u in 2018 meer of minder mensen met een flexibel contract (dus uitzendkrachten, gedetacheerden en ingeleende krachten) gaat gebruiken? (n=14)

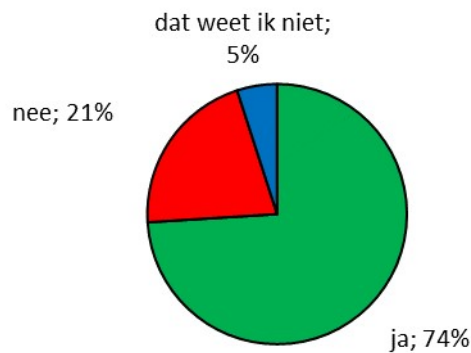

4. De behoefte aan een MBO-opleiding

4.1 Behoeftte aan een specifieke opleiding Betonstaalverwerking

Driekwart (74%) van de bedrijven heeft behoefte aan een specifieke opleiding voor Betonstaalverwerking in het MBO. Een vijfde (21%) heeft hier geen behoefte aan.

Vindt u het nodig dat er in het MBO-onderwijs een specifieke opleiding of een deelopleiding voor Betonstaalverwerking komt? (n=19)

4.2 De beschikbaarheid van BBL-leerwerkplekken in de bedrijven

63% van de bedrijven zou, zeker BBL-leerwerkplekken beschikbaar stellen, als er op korte termijn een opleiding voor Betonstaalverwerking in het MBO beschikbaar zou komen. 11% twijfelt en een kwart zou geen leerwerkplekken beschikbaar stellen.

Stel dat er in het MBO-onderwijs een specifieke opleiding of een deelopleiding voor Betonstaalverwerking zou komen. Zou u dan vanaf september 2018 leerlingen in die opleidingen een BBL-leerwerkplek bieden in uw bedrijf? (n=19)

Bedrijven die vanaf september 2018 een leerwerkplek kunnen bieden aan leerlingen van een MBO-opleiding Betonstaalverwerking, zouden bij elkaar 63 leerlingen een leerwerkplek kunnen geven. Deze zijn als volgt over de functies/opleidingen verdeeld.

Aan hoeveel leerlingen in een BBL-opleiding zou u vanaf september 2018 een leerwerkplek kunnen bieden in de volgende functies?	Aantal bbl-leerwerkplekken
Werkvoorbereiders/buigstaalmakers (niveau 4)	8
Allround betonstaalverwerker bouwplaats (niveau 3)	13
Allround betonstaalverwerker prefabricage (niveau 3)	10
Betonstaal vlechter (niveau 2)	21
Betonstaal lasser (niveau 2)	11
Totaal	63

De bedrijven die meewerkten aan de online enquête gaven aan dat men aan circa de helft van de te plaatsen leerlingen een baan zou kunnen aanbieden, bij goed functioneren.

4.3 Perceptie over centraliseren van de opleiding

In totaal vindt iets meer dan de helft (53%) van de bedrijven die op korte termijn leerlingen zouden willen aanmelden het prima als er een opleiding op één centrale locatie in het land komt. Een vijfde (21%) zou alleen leerlingen in het bedrijf plaatsen als de opleidingslocatie in de buurt is.

Het aantal bedrijven en leerlingen met interesse in een MBO-opleiding is waarschijnlijk beperkt. Daarom zullen er oplossingen moeten worden gezocht. Is het voor u een bezwaar als zo'n MBO-opleiding op slechts één locatie centraal in het land komt?

5. Het opleidingsbeleid in de bedrijven

In de bedrijven heeft gemiddeld 36% van de medewerkers in de betonstaalverwerkende functies een diploma tekeninglezen basis. 15% heeft een diploma tekeninglezen gevorderd. 30% van de medewerkers heeft een vakdiploma betonstaalverwerking op niveau 3 en gemiddeld 15% heeft een diploma betonstaalverwerking op niveau 2.

Hoeveel procent van uw medewerkers heeft de volgende diploma's.	Gemiddeld percentage per bedrijf
Een vakdiploma voor de betonstaalverwerking op niveau 2	15%
Een vakdiploma voor de betonstaalverwerking op niveau 3	30%
Tekeninglezen basis	36%
Tekeninglezen gevorderd	15%

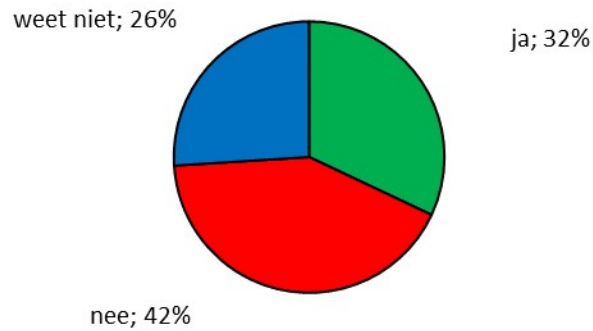
De wet Kwaliteitsborging speelt een belangrijke rol in deze branche. In de toekomst wordt een procescertificaat voor het monteren van wapening op de bouwplaats ingevoerd. Dit stelt ook kwalificatie-eisen aan het personeel. De helft van de bedrijven (53%) is hiervan op de hoogte. Een kwart (26%) heeft hier wel van gehoord, maar weet er verder niets van.

Bent u op de hoogte van het procescertificaat en wist u dat dit ook opleidingseisen stelt aan uw medewerkers? n=19

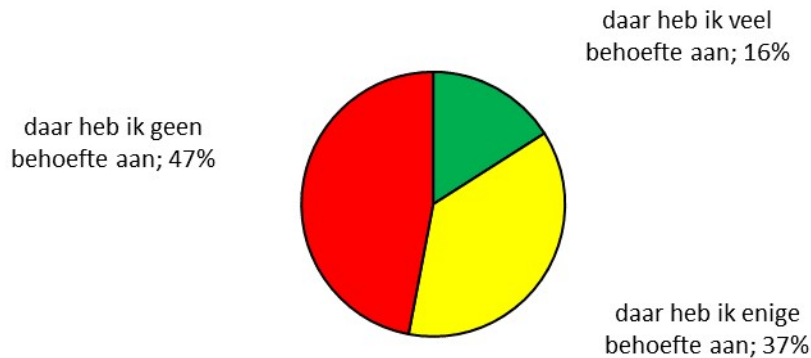
Voor een derde van de bedrijven (32%) is dit procescertificaat ook aanleiding om het personeel te laten bijscholen. 42% van de bedrijven vindt dit certificaat geen aanleiding om het personeel te laten bijscholen.

Is dit certificaat voor u ook aanleiding om uw personeel bij te laten scholen? (n=19)

Eén op de zes bedrijven (16%) heeft veel behoefte aan een modulair aanbod van opleidingen waarmee men de vakvolwassen medewerkers kan bijscholen. Nog eens 37% heeft hier enige behoefte aan. Bijna de helft van de bedrijven (47%) heeft geen behoefte aan een modulair aanbod van opleidingen.

In welke mate heeft u behoefte aan een modulair aanbod van opleidingen voor bijscholing van vak-volwassen medewerkers? (n=19)

Aan de bedrijven is gevraagd welke zaken in de komende jaren gaan zorgen voor andere eisen aan de kennis en vaardigheden van de medewerkers in de betonstaalverwerkende functies. Acht van de 19 bedrijven heeft hier geen ideeën over. De overige bedrijven noemen de onderstaande zaken. Aspecten die meerdere keren worden genoemd zijn veranderingen in de regelgeving/kwaliteitseisen, digitalisering, de Nederlandse taal, en de toename van prefabricage.

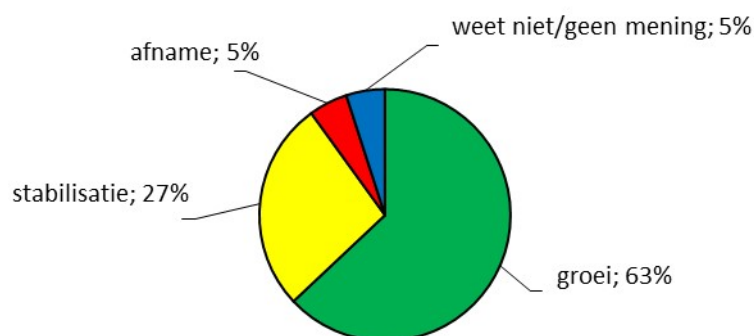
Onderwerp	Aantal keren genoemd
Weet niet.	8
Regelgeving, vastlegging naar kwaliteitseisen, verscherping ARBO.	4
Digitalisering/automatisering vergt omslag in denken voor werknemers. Dit is moeilijk voor ouderen.	3
Sociale vaardigheden (netheid, sociaal gedrag, geen drank- of drugsgebruik)	3
De Nederlandse taal.	2
Ontwikkelingen naar prefabricage.	2
Eisen aan vakkennis van werknemers die toenemen omdat de klant hogere eisen stelt.	2
Administratief beter.	1
Het is een uitstervend beroep. Werknemers worden uit het buitenland gehaald. Laat dit zo bestaan, niet investeren.	1
Ontwikkeling naar meer mechanisatie.	1
Steeds meer wordt er binnenstedelijk gebouwd, dat betekent kleinere partijen aanleveren.	1
Uitbreiding tekenpakketten.	1
3D beton printen.	1
Beroep niet sexy, krapte op de arbeidsmarkt.	1
Just in time levering.	1
Contactgegevens krijgen van toeleveringsbedrijven.	1
Grotere zelfstandigheid.	1
Ontwikkeling in wapeningsstaalsystemen.	1
Betere handeling naar veilig werken.	1
Aansprakelijkheid verzekeringstechnisch.	1

6. Overige toekomstverwachtingen

6.1 Ontwikkeling van de omzet

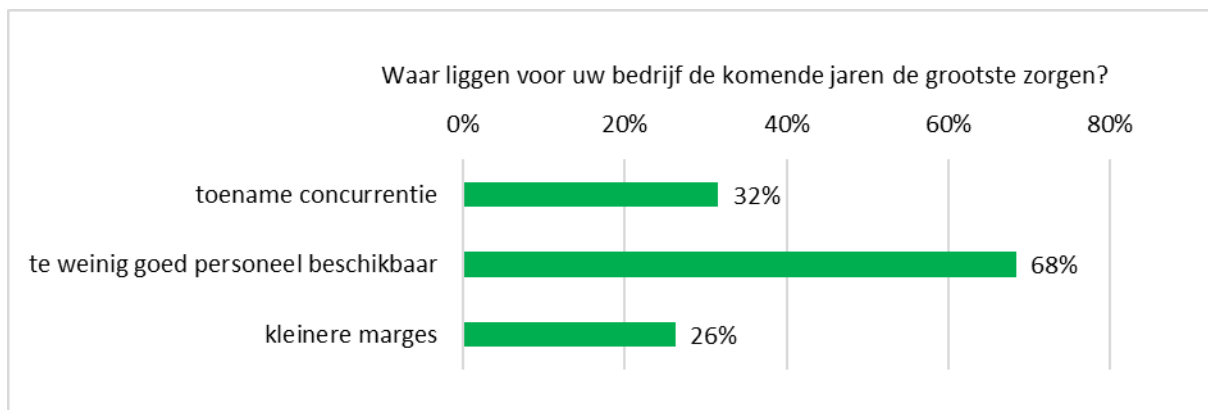
Bijna tweederde van de bedrijven (63%) verwacht in de komende twee jaar een groei van de omzet. Ruim een kwart (27%) verwacht een stabilisatie. 5% verwacht een afname van de omzet.

Verwacht u voor de komende twee jaar een groei, stabilisatie of afname van de omzet?
(n=19)

6.2 Zorgen

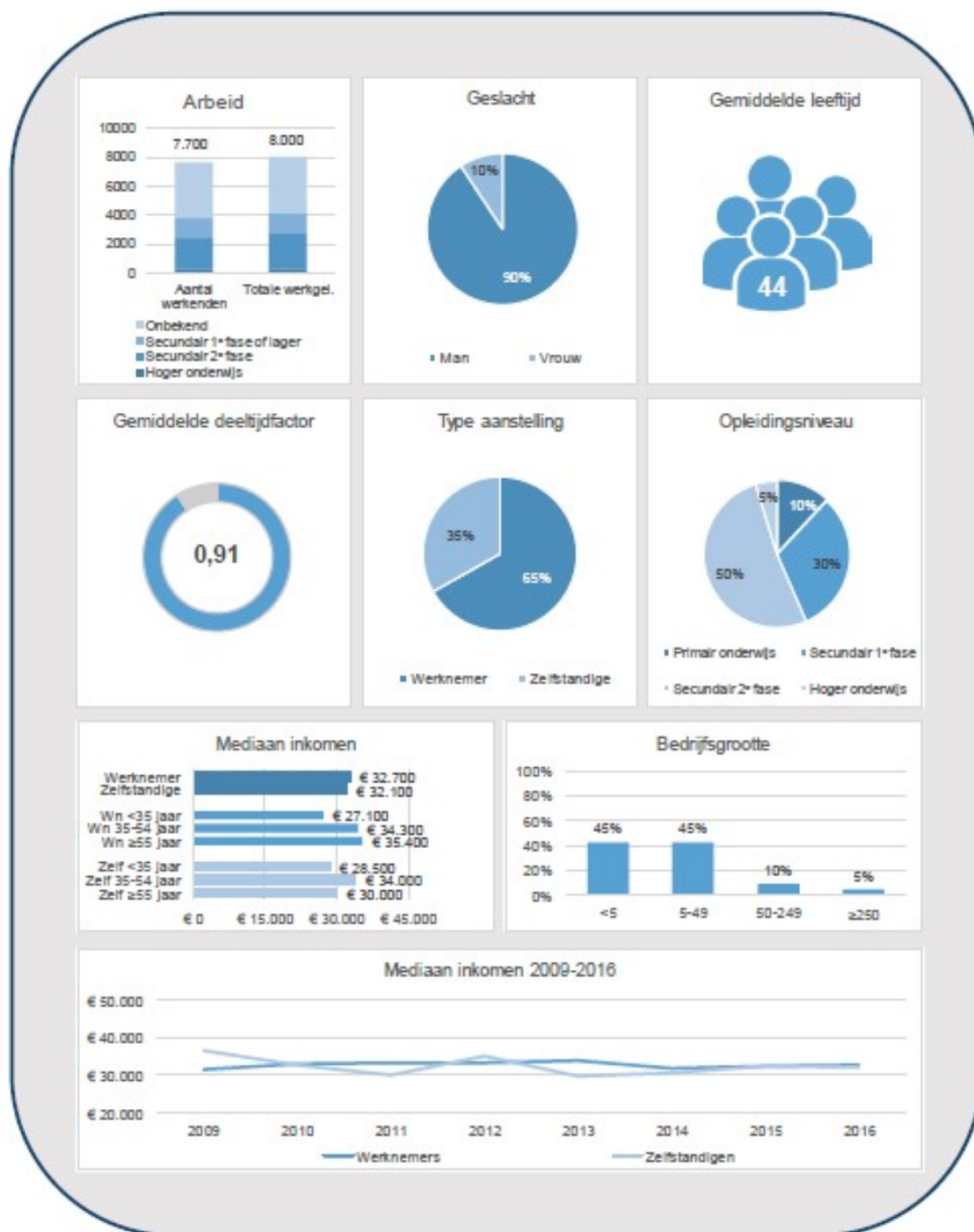
Drie zaken baren de ondernemers in de betonstaalverwerking zorgen. De grootste bron van zorgen is het gebrek aan goed personeel. Ruim tweederde (68%) ziet dit als een knelpunt. Een derde van de bedrijven (32%) vindt de toename van de concurrentie zorgelijk. Een kwart (26%) noemt de kleinere marges als een knelpunt.

Naast de factoren die zijn weergegeven in de grafiek, is er nog een aantal zaken die de ondernemers zorgen baren, en die minder vaak worden genoemd. Deze zijn weergegeven in onderstaand overzicht.

Onderwerp	Aantal keren genoemd
Beroep, met name vlechters, is niet sexy. Het moet weer sexy gemaakt worden.	2
Automatisering/digitalisering.	1
Lange termijn visie is noodzakelijk. De branche moet ergens voor staan.	1
Ontbreken van kennis van aannemers.	1
Te veel risico, te grote tijdsdruk.	1
Toeleveren materiaal.	1
Weinig marge over voor scholing.	1
Opleiding en certificering is noodzakelijk.	1
Toename van administratieve handelingen.	1

Bijlage 1. Schematisch overzicht van CBS-gegevens over de beroepsgroep "Betonreparateurs en betonstaalverwerkers"

Bron: Bewerking op gegevens van het CBS door ABF Research (januari 2018)